

Hautausmaan hoitosuunnitelman laadintaopas

Hautausmaan hoitosuunnitelma

Suomen Hautaus toiminnan Keskusliitto

Rovaniemi 8.11.2023

Oppaan tekemisen perusteet

- Oppaan tarve ilmeni Kirkkolain uudistuksessa tulevaan vaatimukseen, että hautausmaalle pitää tehdä hoitosuunnitelma
 - 1.7.2023 voimaan tuleva Kirkkolaki ja Kirkkojärjestys
 - KJ:n 58 § Hautausmaalle on laadittava hoitosuunnitelma, jossa määritellään seurakunnalle kuuluva hautausmaan perushoito ja esitetään hautausmaan vuosittaiset hoitotoimenpiteet sekä pidemmällä aikavälillä toteutettavat kunnostustyöt.
- Oppaan soveltuvuus seurakuntien käyttöön koko Suomessa
- Toimii omaisuuden hallintatyökaluna
- Perusteena valtionosuuden kohdentamiseen hautausmaille
- Helpottaa hoitokustannusten laskentaa, sekä varojen ja resurssien kohdentamista
- Yhtenäistää toimintatapoja koko alalla
 - RAMS 2020, VKT'21, Infra 2017

Hoitosuunnitelman käsitteet

- **Infra 2017 keskeiset käsitteet**

1. **Kunnossapito** on säännöllistä toimintaa, jolla säilytetään infrastruktuurin toiminta ja ominaisuudet, vaikutetaan infrastruktuurin käytön olosuhteisiin tai hallitaan infrastruktuurin laitteita ja järjestelmiä
2. **Korjaus** on säännöllistä toimintaa, jolla säilytetään infrastruktuurin toiminta ja ominaisuudet
3. **Hoito** on säännöllistä toimintaa, jolla säilytetään infrastruktuurin käytettävyyteen ja koettavuuteen vaikuttavat olosuhteet
4. **Käyttö** on säännöllistä toimintaa, jolla hallitaan infrastruktuurin laitteita ja järjestelmiä

Hoitosuunnitelman suositeltava sisältö

- kunnossapidon ”**vuosikello**” eli selkeä kuvaus, mitä työtehtäviä sisältyy kunnossapitoon ja miten ne ajoittuvat vuoden jaksolle ja/tai hoitosuunnitelman voimassaoloajalle
- hautaustoimen **hoitovastuut** ja omaisten hoitovastuut
- hautausmaan ja mahdollisesti sen eri osien **kunnossapitotaso** ja **kunnossapitoluokitus** (RAMS)
- **kunnossapitotehtävien sisältö** olosuhteiden edellyttämällä tarkkuudella
 - Taulukoita oppaassa
- kunnossapitoon varatut **resurssit**, joilla hoitosuunnitelmassa esitetyt työtehtävät on tarkoitus toteuttaa ja asetettu kunnossapitotaso saavuttaa.
- hautausmaan **kunnossapidon kehittäminen** hoitosuunnitelman voimassaoloaikana.

Hoitosuunnitelman suositeltava sisältö

- Hoitosuunnitelman sisällön kokoamisessa voi hyödyntää tämän oppaan sisällysluettelo
- Tarvittaessa hoitosuunnitelmaa voi täydentää karttaliitteillä, joissa esitetään esimerkiksi hautausmaa-alueiden kunnossapitoluokat (RAMS), talvihoidon tiedot ja puhtaanapidon tiedot. Talvihoidosta voidaan kartalla esittää esimerkiksi, mitkä alueet sisältyvät talvihoidettaviin alueisiin ja mitkä eivät sekä missä ovat lumen läjitysmaat.
- Hoitosuunnitelman liitteisiin voidaan liittää myös konekalustoluettelo sekä muita tarpeellisia asiakirjoja, joiden avulla selkeytetään kunnossapidon suunnittelua ja ohjausta.

Hoitosuunnitelman otsikointi

- Hautausmaat ja kulttuuriympäristön vaaliminen
 - Seurakunta- ja hautausmaakohtaisessa hoitosuunnitelmassa tarkennetaan tarvittaessa hautaustoimen ohjesäännössä ja hautausmaan käyttösuunnitelmassa määriteltyjä asioita, kuten tietoja hautausmaalla olevista suojelluista ja kulttuuriympäristön kannalta tärkeistä rakennuksista, rakenteista ja alueista.
- Ohjaava lainsäädäntö ja lupakäytännöt

Hoitosuunnitelman otsikointi

- Hautausmaakohtainen esittely
 - Seurakunnan/Hautausmaan hoitosuunnitelmassa esitellään lyhyesti hautausmaat, joita hoitosuunnitelma koskee.
- Kirkon ympäristödiplomi
 - Seurakunta- ja hautausmaakohtaisessa hoitosuunnitelmassa tarkennetaan tarvittaessa ympäristödiplomin mukaisia tavoitteita, tehtäviä ja toimintatapoja, joilla toteutetaan, seurataan ja mitataan ympäristöhaittojen vähentämistä.

Hoitosuunnitelman otsikointi

- Hautaustoimen tehtävä ja tavoitteet
 - Seurakunta- ja hautausmaakohtaisessa hoitosuunnitelmassa tarkennetaan tarvittaessa hautaustoimen ohjesäännössä ja hautausmaan käyttösuunnitelmassa määriteltyjä asioita, kuten hautaustoimen laadulliset tavoitteet ja tavat, joilla mitataan tavoitteiden saavuttaminen
- Hautausmaan kunnossapidon vastuut
 - Seurakunta- ja hautausmaakohtaisessa hoitosuunnitelmassa tarkennetaan tarvittaessa seurakunnan ja seurakuntayhtymän hautaustoimen vastuulla olevia tehtäviä.

Hoitosuunnitelman otsikointi

- Omaisten hoitovastuu
 - Seurakunta- ja hautausmaakohtaisessa hoitosuunnitelmassa tarkennetaan tarvittaessa omaisten vastuulla olevia haudan hoitotehtäviä ja haudan hoitoon liittyviä vastuujakoa seurakunnan tai seurakuntayhtymän ja omaisten välillä.
- Hautainhoitorahaston toiminta ja sopimushautojen hoito
 - Seurakunta- ja hautausmaakohtaisessa hoitosuunnitelmassa tarkennetaan tarvittaessa tietoja hautainhoitorahaston toiminnasta ja sopimushautojen määrästä, hoidosta ja kustannuksista sekä hoitosopimusten sisällöistä.

Hoitosuunnitelman otsikointi

- Hoitamattomat haudat
 - Seurakunta- ja hautausmaakohtaisessa hoitosuunnitelmassa tarkennetaan tarvittaessa hautaustoimen ohjesäännössä ja hautausmaan käyttösuunnitelmassa määriteltyjä asioita, kuten hoitamattomien hautojen seuranta, merkitsemistä, hautamuistomerkkien ja reunakivien poistamista, käsittelyä ja kierrätystä sekä viestintää seurakuntalaisille ja hautaoikeuden haltijoille.
- Hautaukseen liittyvät toimintatavat
 - Seurakunta- ja hautausmaakohtaisessa hoitosuunnitelmassa tarkennetaan tarvittaessa hautaustoimen ohjesäännössä ja hautausmaan käyttösuunnitelmassa määriteltyjä asioita, kuten hautojen kaivuun, täyttöön ja viimeistelyyn sekä kaivumassojen käsittelyyn liittyviä toimintatapoja.
- Hautausmaan hoitosuunnitelman hyväksyntä ja käyttöönotto

Hoitosuunnitelman otsikointi (Resurssit)

- Henkilöstö

- Seurakunta- ja hautausmaakohtaisessa hoitosuunnitelmassa tarkennetaan tarvittaessa hautustoimen ohjesäännössä ja hautausmaan käyttösuunnitelmassa määriteltyjä asioita, kuten hautustoimen/hautausmaan vakituinen ja määräaikainen henkilöstömäärä sekä käytetty työmäärä hautausmaata tai pinta-alaa kohti, esimerkiksi henkilötyövuotta/hehtaari tai prosenttiosuus koko työajasta. Hoitosuunnitelmassa kuvataan myös eri tehtävänimikkeet ja niihin sisältyvät työtehtävät ja vastuut sekä eri työtehtävien osuus työajasta (mm. hautausmaan hoito, hautainhoitorahaston palvelut, hautaaminen, vahtimestarin työt). Hoitosuunnitelmaan kirjataan lisäksi mahdolliset tarpeet henkilöstön vähentämiselle tai lisäämiselle, esimerkiksi hautausmaiden laajennusten tai uusien hautausmaiden hoidon osalta. Myös mahdolliset henkilöstön täydennyskoulutustarpeet kannattaa kirjata näkyviin.

Hoitosuunnitelman otsikointi (Resurssit)

- Koneet, laitteet ja käsityökalut
 - Seurakunta- ja hautausmaakohtaisessa hoitosuunnitelmassa tarkennetaan tarvittaessa hautausmaaston ohjesäännössä ja hautausmaan käyttösuunnitelmassa määriteltyjä asioita, kuten esitetään ajantasaiset tiedot käytössä olevista koneista, laitteista ja käsityökaluista ja niiden uusimis- ja huoltotarpeista. Koneiden osalta esitetään lisäksi koneurakointi-, vuokraus- ja uusien koneiden hankintaperiaatteet. Hoitosuunnitelmassa esitetään myös konekaluston käyttöikä ja tavoiteikä sekä konekaluston huolto- ja inventointikäytännöt.

Hoitosuunnitelman otsikointi (Resurssit)

- Toimitilat
- Huoltoalueet
 - Seurakunta- ja hautausmaakohtaisessa hoitosuunnitelmassa tarkennetaan tarvittaessa hautausmaakaavassa ja hautausmaan käyttösuunnitelmassa määriteltyjä asioita, kuten esitetään huoltoalueiden kehittämistarpeita.
- Hautausmaan kunnossapidon suunnittelu

Julkaisu saatavilla

- Julkaistu syyskuussa 2022 vapaasti käytettäväksi
- Saatavilla Kirkkohallituksen sivuilla sekä Seurakuntapuutarhureiden kotisivuilla
 - [Hautustoimi - evl.fi](https://www.hautaus.fi)
 - [Tietopankki – Seurakuntapuutarhurit](https://www.seurakuntapuutarhurit.fi)
- Toinen painos ilmestyi 6.11.2023

Kiitos

